

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 ianuarie 2022

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

mun. Chișinău

**TOMA Nadejda
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
GUZUN Ion
BOICO Victor**

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2021, de către avocatul Catana Eugeniu, în numele inculpatului

**MITITELU Simion XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.**

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.06.2020– 25.01.2021;

Instanța de apel: 11.03.2021 – 22.06.2021;

Instanța de recurs: 10.09.2021-17.01.2022.

Asupra recursului ordinar declarat, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 29 ianuarie 2021, a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Mititelu Simion în baza art. 352¹ alin. (2) Cod penal, liberându-l de răspundere penală, în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

2. În fapt și drept, prima instanță a constatat că Mititelu Simion, fiind ales la alegerile locale generale din 14 iunie 2015 în calitate consilier în Consiliul orășenesc Sângera, mun. Chișinău, mandat validat prin Hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr. 3-143.15 din 26 iunie 2015, conform art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17.06.2016, fiind subiect ai declarării averii și a intereselor personale, fiind obligat conform art. 6 alin. (1) al aceleiași legi de a depune declarația de avere și interese personale anual, până la 31 martie, indicând veniturile obținute împreună cu membrii de familie în anul fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale la data depunerii declarației, a săvârșit neincluderea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale în următoarele circumstanțe:

Mititelu Simion, urmărind scopul de a nu declara proprietățile reale, știind cu certitudine că din 02 noiembrie 1999 deține în proprietate casa de locuit cu nr.

cadastral XXXXX, amplasată în XXXXX, construcție accesorie cu nr. cadastral XXXXX, amplasată în XXXXX, deținută în proprietate din 02.11.1999 și terenul aferent casei de locuit și construcției accesorii nr. cadastral XXXXX, cu suprafața 0,1351 ha, amplasat în XXXXX, deținut în proprietate în baza Titlului de autentificare din 25.09.2000, la fel, 88 loturi de teren agricol extravilan amplasate în XXXXX, după cum urmează: terenuri cu nr. cadastral XXXXX; cu nr. cadastral XXXXX; cu nr. cadastral XXXXX; cu nr. cadastral XXXXX, fiind dobândite prin contracte de vânzare-cumpărare în perioada anilor 2000-2014, intenționat, nu a inclus informația despre deținerea în proprietate a bunurilor respective la rubricile „Terenuri” și „Clădiri și construcții” din capitolul III „bunuri imobile în țară și/sau în străinătate” a declarației de avere și interese personale depusă la Autoritatea Națională de Integritate la 31 martie 2018.

Tot Mititelu Simion, urmărind scopul de a nu declara proprietățile reale, știind cu certitudine că de la 26.11.1999 deține în proprietate o unitate de transport de tip remorcă, anul fabricării 1986, cu n/î XXXXX, intenționat, nu a inclus informația despre deținerea în proprietate a acesteia la rubrica „Autoturisme, camioane, remorci, vehicule motorizate, mașini agricole, mijloace de transport naval/aerian, alte mijloace de transport supuse înmatriculării din capitolul III „Bunuri imobile în țară și/sau în străinătate” a declarației de avere și interese personale depusă la Autoritatea Națională de Integritate la 31 martie 2018.

Tot Mititelu Simion, urmărind scopul de a nu declara proprietățile reale, știind cu certitudine că avea calitatea de fondator și administrator al întreprinderii individuale MIT-VIT-MITITELU, înregistrată în Registrul de Stat al unităților de drept la 27.03.1997, intenționat, nu a inclus informația respectivă în capitolul VI „Cote-părți/acțiuni în capitalul social al unui agent economic” și la rubrica „Calitatea de asociat, de acționar sau de membru al unui agent economic, de membru al organelor de conducere, de administrare, de revizie sau de control în cadrul unor organizații necomerciale sau societăți comerciale ori calitatea de membru al unor organizații necomerciale sau internaționale” din capitolul VIII „Interese personale” a declarației de avere și interese personale depusă la Autoritatea Națională de Integritate la 31 martie 2018.

Aceste acțiuni ale inculpatului, prima instanță le-a încadrat în baza art. 352¹ alin. (2) Cod penal – *falsul în declarații, adică neincluderea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale.*

3. Nefiind de acord cu sentința atacată, apel a declarat avocatul Catană Eugeniu, în numele inculpatului Mititelu Simion, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță prin care Mititelu Simion să fie achitat pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivare apelului, apărătorul a indicat că învinuirea nu corespunde exigențelor art. 281 alin. (2) Cod procedură penală, în ordonanța de punere sub învinuire nefiind indicat motivul săvârșirii infracțiunii și semnul calificativ, aceasta conținând toate semnele infracțiunii prevăzute în dispoziția art. 352¹ alin. (2) Cod penal, nefiind desfășurat nici unul.

Totodată, prin ordonanța procurorului din 10.02.2020 Mititelu Simion a fost scos de sub învinuire pe motiv că în acțiunile lui nu se întrunesc elementele

infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (2) Cod penal, lipsind intenția, iar inspectorul de integritate a omis termenul de contestare a acesteia.

Mai mult, învinuirea înaintată inculpatului și starea de fapt constatată de prima instanță, cu încălcarea art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea în cadrul cercetării judecătorești, iar probele administrate au fost apreciate în mod greșit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2021 a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința.

4.1. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Mititelu Simion a săvârșit infracțiunea incriminată și că procesul penal în privința acestuia urmează a fi încetat pe motiv că a intervenit termenul de prescripție.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea probelor administrate, apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Astfel, cu toate că inculpatul nu și-a recunoscut vina, vinovăția acestuia a fost dovedită integral prin:

- declarațiile martorului Brînzilă Maria potrivit cărora la începutul anului 2018, a fost împuternicită ca persoană din cadrul Administrației Publice Locale Sângera, pentru ridicarea cheițelor electronice și repartizarea funcționarilor cu obligarea depunerilor declarațiilor. Astfel, în luna martie 2018, toți consilierii locali sub semnătura au primit cheile publice, la fel, Mititelu Simion, fiind consilier local, a primit această cheie la 16 martie 2018, însă nu cunoaște dacă a depus sau nu declarația. Stick-ul este însoțit de o parolă unică, care o cunoaște doar beneficiarul fiind necesară prezentarea actelor confirmative care demonstrează dreptul de proprietate asupra bunurilor mobile și imobile și veniturilor bănești a membrilor familiei și a persoanelor ce stau la întreținere. Cheile au fost repartizate contrasemnătură, prin urmare Mititelu Simion a semnat la 16 martie 2018 lista pentru primirea cheii electronice. Lui Mititelul Simion, i-a fost adusă la cunoștință procedura de completarea declarațiilor. Consilierii au început din 2018, să depună declarațiile despre avere în formă electronică. Când i-a înmânat cheia electronică lui Mititelu Simion, i-a înmânat și instrucția sub formă de broșură, care este în plic de la CTI sigilat cu cheia electronică, totodată l-a anunțat și explicat ce trebuie să facă. Plicul era sigilat de Departamentul CTI, i-a fost explicat ultimei informația, pe care ulterior o transmitea tuturor lucrătorilor.

- declarațiile martorului Griciuc Ada potrivit cărora în privința inculpatului, prin Actul de constatare din 10.10.2019 s-a stabilit încălcarea regimului juridic a declarării averii și intereselor personale, prin includerea de date incomplete, în declarația de avere și interese personale pentru anul 2017 și anume nu au fost declarate 88 loturi de teren agricol, teren aferent casei de locuit, casa de locuit și construcția accesorie, o unitate de transport, calitatea de fondator și administrator a ÎI „MIT-VIT-MITITELU” precum și veniturile realizate din comercializarea roadei obținută de pe cele 88 loturi de teren agricol.

În anul 2016, Mititelu Simion nu a depus declarația pe avere și interes personal, perioada supusă controlului a vizat de la data de 01 ianuarie 2016 până la data inițierii controlului. Potrivit legii, declarația se depune de către subiectul

declarații pe propria răspundere. Mititelu Simion a invocat că nu cunoștea cum să completeze o declarație și că a fost ajutat de o altă persoană. Formularul declarației este anexa legii nr. 33/2016, unde începând din anul 2017, declarațiile se depun prin calculator datorită sistemului E-integritate. La dosar sunt actele care confirmă că Mititelu Simion a recepționat cheia electronică. Mititelu Simion nu a rectificat declarația în termen de 30 zile lui oferite prin lege. Consilierii locali au devenit subiecți ai declarației, începând cu anul 2017.

- declarațiile martorului Duca Ion potrivit cărora Mititelu Simion și alți colegi i-au solicitat să-i ajute la depunerea declarației pe venit, din motiv că acestea erau persoane care nu posedă calculatorul, respectiv a utilizat și cheia electronică a inculpatului la depunerea declarației pentru acesta. La depunerea declarației, la fel, întâmpina dificultăți. Mititelu Simion i-a transmis toată informația despre toată averea pe care o deține, în manuscris. Nu au avut nici un fel de instructaj, se clarificau de sine stătător. A inclus în declarație toate terenurile scrise de Mititelu Simion.

- petiția lui Guzun Sergiu înregistrată în cancelaria Procuraturii Anticorupție cu nr. 2749pet/18 din 15.12.2018, privind pretensele acțiuni ilegale ale consilierului din cadrul Consiliului orașenesc Sângeră, mun. Chișinău, Mititelu Simion.

- declarația de avere și interese personale depusă de Mititelu Simion, în care nu se conține informația despre toate bunurile aflate în proprietatea inculpatului;

- procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 09/04 din 21.01.2019 în privința lui Mititelu Simion.

- scrisoarea nr. 04-04/110 din 23.01.2019, prin care Mititelu Simion a fost înștiințat despre inițierea procedurii de control privind eventuala încălcare a regimului juridic al declarației de avere și interese personale, recepționate la 23.01.2019.

- decizia Camerei înregistrării de Stat din 27 februarie 1997, înregistrată cu nr. 104081310, privind crearea ÎI „MIT-VIT-MITITELU”, fondator fiind Mititelu Simion.

- titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren înregistrat la OCT Chișinău cu nr. XXXXX la 10.10.2000, privind dreptul de proprietate privată a lui Mititelu Simion asupra lotului de teren cu suprafața de 0,1351 ha, situat în XXXXX.

- contractele de vânzare-cumpărare a celor 88 loturi de teren agricol extravilan amplasate în XXXXX, după cum urmează: terenuri cu nr. cadastral XXXXX; cu nr. cadastral XXXXX; cu nr. cadastral XXXXX; cu nr. cadastral XXXXX; cu nr. cadastral XXXXX.

- invitația adresată lui Mititelu Simion, prin care este informat că are dreptul de a prezenta în termen de 15 zile explicațiile privind nedeclararea veniturilor în perioada anilor 2016-2017, recepționată la 30.07.2019.

- actul de constatare nr. 100/04 din 10.10.2019, emis de către Autoritatea Națională de Integritate, potrivit căruia s-a constatat nerespectarea cerințelor de declarare a averii și neindicarea în declarația de avere și interese personale a 91 bunuri imobile și un bun mobil, expediată la 10.10.2019.

- procesul-verbal de ridicare și examinare din 15 noiembrie 2019, în cadrul căreia de la secretarul Consiliului orașenesc Sângeră, mun. Chișinău, Brînzila

Maria, au fost ridicate și examinate copiile actelor de primire-predare care confirmă recepționarea cheii publice cu semnătura digitală de către Mititelu Simion și actul propriu-zis.

- act de primire-predare nr. 250655-ANI/0211 a serviciilor de certificare a cheilor publice subiecților declarării averii și intereselor personale din 30.09.2019 potrivit căreia este specificat că Mititelu Simion a primit la 02.10.2019, contra semnătură, dispozitivul securizat cu nr. de serie CTS- 77442 în temeiul cererii nr. 506327.

- procesul-verbal de confruntare din 24 ianuarie 2020, petrecută între bănuitul Mititelu Simion și martorul Duca Ion, în care aceștia își mențin declarațiile de la faza de urmărire penală.

Instanța de apel a conchis că, probele enunțate supra, analizate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, în ansamblu, prin coroborare cu *declarațiile părții vătămate*, infirmă argumentele apelantului.

La caz nu este prezentă nici o discordanță între cele reținute de prima instanță și conținutul real al probelor.

Nerecunoașterea vinei nu echivalează cu achitarea deoarece circumstanțele stabilite și probele analizate și enumerate, dovedesc cu certitudine comiterea de către inculpat a faptelor încriminate și o califică ca o metodă de apărare, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de bănuț, învinuit sau inculpat nu poate fi urmărită penal pentru depunerea declarațiilor intenționat false, decât în cazurile expres prevăzută de legea procesual penală.

Prima instanță nu a completat învinuirea adusă inculpatului, ci doar a constatat, în conformitate cu prevederile art. 385 Cod de procedură penală, fapta și norma materială, descriind semnele calificative ale infracțiunii incriminate.

Argumentul apelantului precum că Mititelu Simion nu a inclus în declarația sa de avere și interese personale pentru anul 2017 a bunurilor nominalizate, din motiv că nu au fost organizate seminare de instructaj corespunzător de către administrația Primăria Sângera, considerându-l drept o versiune de apărare, care vine în contradicție cu probele examinate în cadrul cercetării judecătorești, or aceasta nu este o condiție obligatorie pentru răspunderea penală în temeiul art. 352¹ alin. (2) Cod penal.

Cu certitudine s-a constatat că faptele de care a fost învinuit inculpatul au fost săvârșite anume de el or, anume Mititelu Simion, deținând funcția de consilier în Consiliul orășenesc Sângera, mun. Chișinău, subiect al declarării averii și intereselor personale, intenționat nu a inclus bunurile și veniturile în declarația de avere și interese personale pentru anul 2017.

La fel, prima instanță detaliat și-a argumentat concluzia referitor la faptul că acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii în baza cărora a fost recunoscut vinovat, concluzii care sunt juste și a căror reluare nu se mai impune.

Reieșind din circumstanțele mai sus constatate și ținând cont de faptul, că infracțiunea prevăzută de art. 352¹ alin. (2) Cod penal prevede pedeapsa de până la 1 an închisoare, a avut loc în anul 2017, conform prevederilor art. 16 alin. (2) Cod penal se clasifică ca o infracțiune ușoară, de aceea în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, termenul prescripției de atragere la răspundere penală, constituie 2 ani.

Deci, prima instanța corect a ajuns la concluzia adoptării unei sentințe de încetare a procesului penal în temeiul art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, cu liberarea de la răspunderea penală, în legătură cu faptul intervenirii prescripției.

5. Recurs împotriva deciziei instanței de apel declară avocatul Catană Eugeniu, în numele inculpatului Mititelu Simion, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și dispunerea achitării lui Mititelu Simion.

În motivarea recursului, titularul invocă motivele de drept ale apelului (*a se vedea pct. 3 a prezentei hotărâri*) și menționează că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

6. Pe marginea recursului prezintă referință procurorul de nivelul Curții Supreme de Justiție, Guțan Pavel care solicită respingerea acestuia ca vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, deoarece, judecând cauza, instanța de apel just a constatat vinovăția și corect a încadrat acțiunile inculpatului.

7. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, or, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală indică că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

La caz, titularul subscrie prezența erorii de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală – *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*.

Analizând argumentele fixate în recursul ordinar, în raport cu materialele dosarului, Colegiul Penal lărgit constată că decizia instanței de apel urmează a fi desființată *ad integrum* inclusiv și din alte considerente, nearătate în cererile de recurs (art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală), or, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, aceasta este în drept să-l admită, cu casarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată (art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală).

Potrivit jurisprudenței constante, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probe administrate de prima instanță precum și să administreze probe noi, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vis-a-vis de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este imperios de a supune analizei și aprecierii toate probele acumulate în dosar. De altfel, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei asupra învinuirii aduse unei persoane.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță, putând da o nouă apreciere probelor și fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, fiindcă dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (hotărârea CtEDO *Achina versus Romania*).

Astfel, pornind de la faptul că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept și declanșează o continuare a judecării cauzei în fond, producând un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat, Colegiul penal reține că, în cauza dată, instanța de apel nu și-a exercitat în deplină măsură atribuțiile prevăzute de lege.

Într-un prim aspect se menționează că, prima instanță și-a motivat soluția contradictoriu și partea descriptivă nu corespunde dispozitivului hotărârii, iar instanța de apel nu a reacționat, în modul prevăzut de lege, asupra acestei erori de drept, repetând-o întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentința neîntemeiată legal.

Asupra celor constatate supra, Colegiul reține că, potrivit actelor judecătorești, prima instanță a hotărât încetarea procesului penal intentat în privința lui Mititelu Simion în baza art. 352¹ alin. (2) Cod penal și liberarea acestuia de răspundere penală, în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a făcut referire la art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, art. 391 alin. (1) pct. 6), 7) Cod de procedură penală, coroborate cu art. 60 alin. (1) lit. a) și alin. (5) Cod penal (a se vedea pct. 3.4-3.5 a sentinței).

Fiind sesizată cu apel de către apărare, instanța de apel a menținut această statuare a primei instanțe, indicând că „*Reieșind din circumstanțele mai sus constatate și ținând cont de faptul, că infracțiunea prevăzută de art. 352¹ alin. (2)*

Cod penal – prevede pedeapsa de până la 1 an închisoare, a avut loc în anul 2017, conform prevederilor art.16 alin.(2) Cod penal se clasifică ca o infracțiune ușoară, de aceea în temeiul art. 60 alin.(1) lit. a) Cod penal, termenul prescripției de atragere la răspundere penală, constituie – 2 ani.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de fond corect a ajuns la concluzia adoptării unei sentințe de încetare a procesului penal în temeiul art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală în privința lui Mititelu Simion cu liberarea de la răspunderea penală în legătură cu faptul intervenirii prescripției tragerii la răspunderea penală, în cazul dat – 2 ani, conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.” (a se vedea pct. 3.4-3.5 a deciziei).

Din normele procesual-penale, Colegiul reține că, la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 și art. 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Încetarea procesului în cazul intervenirii termenului de prescripție, la etapa urmăririi penale (art. 275 Cod de procedură penală) cât și la cea de judecare a cauzei, e posibil doar cu acordul persoanei aflate pe banca de acuzare.

Din interpretarea normelor procesual-penale (art. 350 Cod de procedură penală), rezultă că încetarea procesului penal, în temeiurile prevăzute de art. 332 Cod de procedură penală, intervine până la etapa cercetării judecătorești (etapa preliminară), iar dacă aceasta a fost desfășurată, sentința se adoptă în temeiurile art. 389-391 Cod de procedură penală.

Conținutul pct. 6) alin. (1) art. 391 Cod de procedură penală se referă la cazurile expres prevăzute de lege și anume situația descrisă în dispoziția art. 11 alin. (4), art. 57-58, alin. (4) art. 165 și art. 206, alin. (5) art. 217 și alin. (4) art. 325 Cod penal.

Potrivit art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazul expirării termenului de prescripție.

În speță, aceste prescripții de drept nu au fost întocmai respectate de către prima instanță, deoarece a desfășurat cercetarea judecătorească, or inculpatul nu a recunoscut vina și au fost cercetate nemijlocit și contradictoriu probele administrate de părți (a se vedea procesele-verbale ale ședințelor de judecată întocmite de prima instanță), prevederile art. 332 Cod de procedură penală nefiind aplicabile.

Totodată, inculpatul nu și-a dat acordul la încetarea procesului penal în temeiul intervenirii prescripției tragerii la răspunderea penală, or la materialele cauzei nu este anexat un asemenea act.

Mai mult, chestiunea cu privire la intervenirea prescripției tragerii la răspunderea penală a fost menționată de acuzare, în cadrul dezbaterilor judiciare, iar prima instanță nu a reluat cercetarea judecătorească, nu a pus în discuție cu

apărarea și nu a audiat inculpatul asupra acestea, aducând atingere echității procedurii.

Prin urmare, prima instanță nu era în drept să pronunțe o sentință de încetare pe motivul intervenirii prescripției tragerii la răspunderea penală și instanța de apel nu s-a expus asupra chestiunilor de fapt și de drept enunțate supra, preluând o abordare incorectă, ce contravine prevederilor art. 391 și 394 Cod de procedură penală, or ea era obligată să desființeze hotărârea și să judece cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

O altă eroare de drept admisă de prima instanță și preluată de cea de apel se referă la faptul că nu a fost acordată deplină eficiență prevederilor legale transpuse în dispoziția art. 101 Cod de procedură penală.

În lumina practicii CtEDO, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză. Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 CoEDO, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (hotărârea CtEDO *Suominen versus Finlanda*).

Potrivit art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă administrată de părți trebuie să fie verificată și apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și că nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.

Colegiul specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or în decizia instanței de apel lipsește cu desăvârșire analiza și aprecierea probelor.

La caz, cu referire la învinuirea adusă în baza art. 352¹ alin. (2) Cod penal, nici prima instanță și nici cea de apel nu au făcut o coroborare între probele administrate, în pct. 2.1-2.3 a sentinței și pct. 11-15 a deciziei au fost doar enunțate probele, descriindu-se conținutul declarațiilor făcute de martori, fără a fi indicat ce circumstanțe acestea confirmă, iar statuările primei instanțe și a celei de apel nu pot fi considerate ca corespunzând exigențelor CoEDO.

Așadar, Colegiul penal lărgit specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or în hotărârile instanțelor de fond și de apel lipsește cu desăvârșire analiza și aprecierea probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, în ansamblu, prin coroborare, conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Omisiunea instanțelor ce judecă fondul de a face o analiză a probatoriului administrat și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe în parte, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor urmând a fi înlăturată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei.

În continuare, Colegiul penal lărgit ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularului dreptului de recurs în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel și consideră relevant de a puncta că apelantul a sesizat instanța asupra faptului că:

- învinuirea nu corespunde exigențelor art. 281 alin. (2) Cod procedură penală, or în ordonanța de punere sub învinuire nu este indicat motivul săvârșirii infracțiunii și semnul calificativ, aceasta conținând toate semnele infracțiunii prevăzute în dispoziția art. 352¹ alin. (2) Cod penal, nefiind desfășurat nici unul;

- învinuirea nu și-a găsit confirmarea în cadrul cercetării judecătorești;

- prin ordonanța procurorului din 10.02.2020 Mititelu Simion a fost scos de sub învinuire pe motiv că în acțiunile lui nu se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (2) Cod penal, lipsind intenția, iar inspectorul de integritate a omis termenul de contestare a acesteia;

- starea de fapt constatată de prima instanță depășește limitele învinuirii aduse;

- probele administrate au fost apreciate în mod greșit.

Lecturând textul deciziei, se constată că instanța de apel a dat răspuns la argumentele apelantului prin fraze de ordin general, argumente neconcrete și nefiind întemeiate legal.

În opinia Colegiului Penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelantului, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia hotărârii, cu atât mai mult că, în lumina jurisprudenței CtEDO, deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (hotărârea *Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (hotărârea *Moreira Ferreira versus Portugalia*).

Astfel, a avut loc o încălcare esențială a legii procesuale penale, fiind prezentă eroarea de drept stipulată la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucât, în urma examinării coroborate a materialului cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de temeiurile casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise cu referire la cerințele apelantului și să pronunțe o

hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Catana Eugeniu, în numele inculpatului MITITELU Simion, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2021 în cauza penală privindu-l pe **MITITELU Simion XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 04 martie 2022.

Președinte

TOMA Nadejda

Judecători

CATAN Liliana

DIACONU Iurie

GUZUN Ion

BOICO Victor